

Coelogyne usitana J. Röth & O. Gruss 2001

MARRASKUU 2006

© Teksti Zoja Pienimäki

© Kuva Oili Pentinsaari

Coelogyne usitana kasvaa epifyytinä ja litofyytinä Filippiineillä 800 m:n korkeudessa. Laji on löydetty ja kuvattu vasta muutamia vuosia sitten. Nimensä se on saanut kasvikeräilijä Vilmoor Usitan mukaan.

Kuvaus

Coelogyne usitanan varsimukulat ovat kapeat, pitkänpyöreät, 9–10,5 cm pitkät, läpimitaltaan 1,5 cm, ja ne kasvavat hyvin tiheässä. Bulbin kärkeen kasvaa yksi lehti, joka on 36–38 cm pitkä ja 9–10,5 cm leveä. Lehtiruoti on lyhyt (1–3 cm). Lehti on ohut, ja lehtisuonet näkyvät selvästi.

Kukkavarsi tulee kasvunsa aloittaneen verson keskeltä. Ohut ja pyöreä kukkavarsi on pisimmillään jopa 30 cm, kun ensimmäinen kukka avautuu.

Kukkia muodostuu yksi kerrallaan samaan kukkavarteeseen useita – jopa parikymmentä – vain harvoin voi olla kaksikin kukkaa auki yhtäaikaan. Kukkavarsi pitenee aina parilla sentillä ennen seuraavan kukan kehittymistä, joten se voi olla lopulta jopa 60 cm pitkä ja vaatia tukikepin.

Kukka on isohko, läpimitaltaan 7 cm, sepalit ja petalit ovat avautuessa kullanvihreät myöhemmin valkoiset. Huuli on huomiota herättävän tummanruskea, lähes musta tai kanelinruskea kuten omalla kasvillani. Lähellä tyveä ja huulen kärjessä on valkoista. Siitintukku on vaaleamman ruskea kuin huuli. Tuoksuttomat kukat ovat täysin auenneenakin jonkin verran supussa. Kukinta jatkuu pitkään, jopa yli vuoden.

Hankin kasvini v. 2002 orkideanäyttelystämme Hans Christiansenilta. Hänellä oli myyntipöydällä näytteillä iso, kukkiva *Coelogyne usitana*, jossa oli kaksi kukkavanaa, kummassakin avonainen kukka. Myytävänä oli pikkutaimia, joista valitsin oman kasvini. Vaihdoin heti kotiintulon jälkeen GreenMix-kasvialustan kaarna-hiili-pyökinlehtialustaan, ja ruukun pinnalle laitoin sammaltupon. Koska tiesin kasvista tulevan niin ison, ettei se mahtuisi orkideakaappeihini, se sijoitettiin länsi-ikkunalle noin 50 cm:n päähän lasista, toisten kasvien taakse. Suunnilleen samalla paikalla se on edelleenkin.

Kesällä 2003 kasvanut verso oli edellistä suurempi, mutta ei vielä kukkinut. Seuraavana keväänä kasvuun lähtenyt verso kasvatti kukkavarren, ja ensimmäinen kukka avautui 24.10.2004. Yksi kukka kestää noin kaksi viikkoa, ja sen kuihduttua alkaa seuraava nuppu paisua ja valmistautua aukeamaan. Kolmannen kukan jälkeen tammikuussa 2005 kukkavarsi kuihtui. En tiedä, oliko syynä jouluksi saatu hyasintti vai oliko koko kasvi vielä liian nuori. Keväällä, isompaan ruukkuun istuttamisen jälkeen, alkoi uusi verso kasvaa, ja 28.7.2005 sen ensimmäinen kukka aukesi. Tätä kirjoittaessani (18.8.2006) *C. usitanan* kukinta on jatkunut yli vuoden. Kukka numero 18 on juuri auennut, ja nuppuja on vielä tulossa. Lisäksi viime toukokuussa kasvunsa aloittanut uusi verso on myös kehittänyt kukkavarren, ja siinä on ensimmäinen kukka juuri avautumassa.

Hoito

Coelogyne usitana kasvaa hiljakseen ympäri vuoden, joten sillä ei ole kuivaa lepokautta. Kahden viikon välein tapahtuvan upotuskastelun lisäksi sille loraudetaan vettä muutaman päivän välein, talvella harvemmin.

Kasvualustaa sumutetaan aamuisin. Lannoitetta annetaan upotuskastelun yhteydessä joka toinen tai kolmas kerta huhti- ja syyskuun välisenä aikana. Kesällä kukkapöytä varjostetaan paperikaihtimella suoralta auringonpaisteelta. Talvella pöydän yläpuolella lisävaloa antaa 120 cm:n loisteputki 11 tuntia päivässä. Lämpötila on talvella +18–20°C, kovilla pakkasilla yölämpötila voi laskea + 16°C:seen. Kesällä lämpöä on +22–27°C. Ikkuna on kesällä auki päivisin ja usein yölläkin. Uudelleenistutus on syytä tehdä vasta sitten, kun ruukku käy pieneksi tai kasvualusta lahoaa täysin.

Lähde

DIE ORCHIDEE, 52(2):212, 2001 Saksan orkideayhdistyksen (DOG) jäsenlehti
Jürgen Röth ja Olaf Gruss
